

ΤΟ ΝΕΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΜΙΣΕΛ ΦΑΪΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΗΚΕ ΣΤΟ ΙΔΡΥΜΑ «Η ΑΛΛΗ ΑΡΚΑΔΙΑ» ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΗ ΦΕΛΙΟΥ

Σε μια γεμάτη αίθουσα από συγγραφείς και αναγνώστες μίλησαν για τα «Κτερίσματα» ο κριτικός λογοτεχνίας Βαγγέλης Χατζηβασιλείου και ο ίδιος ο συγγραφέας. Διάβασαν αποσπάσματα η Αλεξία Καλτσιώκη και η Μαρία Καλλιμάνη

Της **Εφης Μαρίνου**

«**Η** νύχτα προχωρεί. Μόνος. Στη νύχτα. Στη σιωπή. Στην παράκρουση. Στη διέγερση. Είμαι εγωιστής. Είμαι απαιτητικός. Θέλω εγώ ο περασμένος να περάσεις κι εσύ μαζί μου. Θέλω να προσκυνήσω τα γόνάτα σου. Την όψη σου»...

Ο ήρωας και ο αφηγητής του. Η περιπέτεια της σάρκας και της γλώσσας ενός άντρα από την παιδική ηλικία ως την ωριμότητα. Διάχυτο το σεξουαλικό πένθος, μια ισόβια θλιμμένη ειρωνεία για πρόσωπα, καταστάσεις παλιές και πρόσφατες. Παραληρήματα, ημερολογιακές εγγραφές, παράλληλοι μονόλογοι, ντοκουμέντα, μικρές ιστορίες αλλά και ποιήματα. Όλα να ισορροπούν σε μια παρτιτούρα έντασης, μεταξύ του ιδιωτικού και του δημόσιου, της βωμολοχίας και της ποίησης.

Είναι το καινούργιο βιβλίο του Μισέλ Φάις με τίτλο «Κτερίσματα», που εμπεριέχει ικανή δόση αυτοβιογραφικών στοιχείων χωνυμένων σε μια παραβατική μυθιστορία ποικιλόμορφου ύφους και γλώσσας. Το βιβλίο είναι σμιλεμένο στη θερμοκρασία της ποίησης, με τάσεις ελιτισμού, σημαδεμένο από την ίδια παλιά εμμονή του συγγραφέα, το σεξουαλικό πένθος. Αυτό το πορφυρό νήμα που ξετυλίγεται απ' το πρώτο του κιόλας βι-

βλίο. Γι' αυτό τα «Κτερίσματα», μ' έναν τρόπο, θεωρούνται η επιτομή του έργου του μέχρι τώρα.

Μια οικογένεια σαγματοσμένη

Το ιστορικό μιας οικογένειας προβάλλει άλλοτε ελλειπτικά, άλλοτε ξεκάθαρα, άλλοτε παρενθετικά. Το «σφαγείο» της γλώσσας, της οικογένειας, της ιστορίας. Η εβραϊκότητα με ό,τι αυτή μπορεί να μοιιάζει ένα ανήσυχο, ταραγμένο πνεύμα. Μια οικογένεια

γιατρών στιγματισμένη από τις εβραϊκές μνήμες του μαλακού δερματολόγου πατέρα. Κι όταν εκείνη εγκαταλείπει την εστία φεύγοντας στην Αθήνα κανείς δεν θα τη σταματήσει. Ένας νευρωτικός γιος γεμάτος ερωτικό μίσος για τη μητέρα του. Ένας γιος που δεν τους συγχώρεσε ποτέ, δεν συγχώρεσε γενικώς κανέναν και τίποτα, δεν συμφιλιώθηκε ούτε με τους νεκρούς. Η βραδυγλωσσία, η ξέφρενη φαντασία και η υπέρπουσα τάση για παρενδυσία θα βρουν απεγνωσμένα διέξοδο στη σεξουαλικότητα, τη βακχεία.

Για τους εξοικειωμένους άλλωστε στη γραφή του Μισέλ Φάις, η «τυμβωρυχία», η ανάγκη «βεβήλωσης» των νεκρών, είναι παρούσα με τρόπο ιδιαίτερα ποιητικό και σε άλλα βιβλία του: «Η αυτοβιογραφία ενός βιβλίου» (1994), τη συλλογή διηγημάτων «Από το ίδιο ποτήρι και άλλες ιστορίες» (1999), το αφήγημα «Aegyrius Monachus» (2001).

Τα «Κτερίσματα» παρουσιάστηκαν προχθές βράδυ από το Ίδρυμα «Η Άλλη Αρκαδία» και τις εκδόσεις Πατάκης. Οι ηθοποιοί Μαρία Καλλιμάνη και Αλεξία Καλτσιώκη διάβασαν αποσπάσματα. Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν οι Νίκος Ξυδάκης, Ελισάβετ Κοτζιά, Στρατής Χαβιαράς, Δημήτρης Τζιόβας, Σωτήρης Δημητρίου, Χάρης Βλαβιανός, Άννα Πατάκη, Χρόνης Μπότσογλου, Γιώργος Ρόρρης, Τάσος Μαντζαβίνος, Καλλιόπη Ασαργιωτάκη, Κώστας Παπανικολάου, Μαριλίτσα Βλαχάκη και η γκαλερίστα Ελισάβετ Σακαρέλη.

Το γυμνό δέρμα των εμμονών

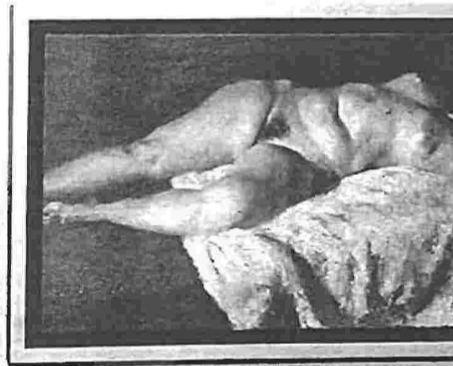
Στην εισήγησή του ο κριτικός λογοτεχνίας Βαγγέλης Χατζηβασιλείου μίλησε κι αυτός για την προκλητικά ανοιχτή, για τη δαιμονικά πυρεπτική αφήγηση του Μισέλ Φάις, τονίζοντας ότι με τα «Κτερίσματα» αγγίζει πα το γυμνό δέρμα των εμμονών του:

«Τα κτερίσματα που συνόδευσαν κατά την αρχαιότητα τον νεκρό στον τάφο δεν ήταν μόνο αντικείμενα μεγάλης αξίας, αλλά και κατασκευές καθημερινής χρήσης ή πράγματα που αγαπούσε όσο βρισκόταν εν ζωή. Τα κτερίσματα, που αποθησαυρίζει ο Μισέλ Φάις στο μυθιστόρημά του, αποτελούν συντροφιά για τον επάνω κόσμο: μνημονικά υλικά που θα αντλήσουν οι ζωντανοί από την καθημερινότητα όσων έχουν χαθεί από καιρό ανεπιστρεπτί. Με την κρίσιμη διαφορά ότι τα υλικά αυτά δεν είναι αγαπημένα και η αξία τους μοιάζει εκ των προτέρων αρνητική. Όσοι έχουν παρακολουθήσει τα παλαιότερα βιβλία του Φάις, των οποίων οι τίτλοι και το κλίμα επα-

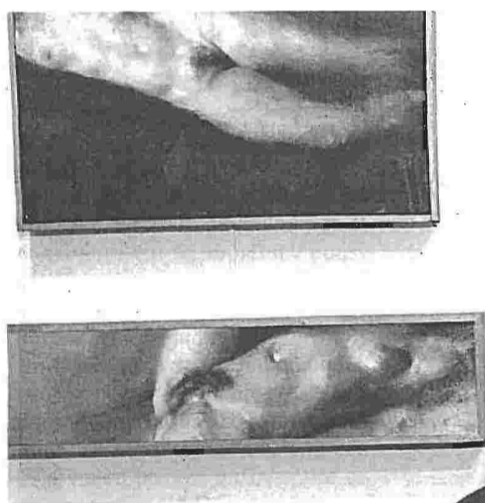

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΛΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Επάνω: Στην παρουσίαση του βιβλίου του διάβασαν αποσπάσματα οι ηθοποιοί Αλεξία Καλτσιώκη και Μαρία Καλλιμάνη

ΜΑΡΙΟΣ ΒΑΛΑΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

«Παίζω με τον εαυτό μου σαν να πρόκειται για άλλον»

νέρχονται συνεχώς στη σημερινή δουλειά του (σφυροκοπώντας σαν σφήνες το κείμενο), δεν θα εκπλαγούν. Όπως οι ποιητές κεντούν το έργο τους πάνω σε μια σταθερά επανερχόμενη επιφάνεια, έτσι και η πεζογραφία του Φάις ανακαλεί μονίμως την ίδια διαταραχή: την αδυναμία συμφιλίωσης με τα πρόσωπα που καθόρισαν την παιδική και την εφηβική ηλικία οδηγώντας τον ενήλικο βίο σε μια αφόρητη υπαρξιακή δυσφορία. Ο γιος θα οδηγήσει τον αναποδογυρισμένο ναρκισσισμό του σε έναν υπερδιογκωμένο και νευρωτικό φαλλό, για τον οποίο η μόνη εισδοχή που θα υπάρξει έπειτα από εκατοντάδες διεισδύσεις θα είναι ένα απύθμενο βάραθρο: το βάραθρο του πουθενά. Μια αρμαθιά προσώπων περιβάλλουν τον κεντρικό αφηγητή: περιθωριακοί, σαλοί και παραμερισμένοι θα συνδυαστούν με ένα σύνολο σκοτεινών γυναικείων πορτρέτων, παραπέμποντας στην καθιερωμένη ανθρωπολογία του συγγραφέα, κυνηγημένη από ανείπωτα φαντάσματα».

«Χωρίς πόνο δεν γράφω»

Η ομιλία του Β. Χατζηβασιλείου για τον συγγραφέα Φάις... χάλασε την ενέργεια του Φάις, όπως είπε ο ίδιος παίρνοντας τον λόγο: «Συνειδητοποιώ ότι δεν πρόκειται για ένα ευχάριστο βιβλίο. Αλλά πώς ανακαλείς τη στιγμή που το έγραψες; Δεν είναι εύκολο. Αλλωστε το "έφερα", με ακολουθούσε χρόνια μέσα από τα ημερολόγια που κρατούσα και που κάποτε αποσυντέθηκαν μέσα στη γραφή. Παιζώ με τον εαυτό μου σαν να πρόκειται για άλλον. Ηθελα να διατηρώ απόσταση ψυχρότητας καθώς και τη μύχια αφηγηματική φωνή του δεύτερου προσώπου. Αν δεν με ταραζει αυτό που γράφω, αν δεν μου δημιουργεί άγχος, πόνο, τότε για μένα δεν υπάρχει κανένα νόημα. Χρόνια τώρα συλλέγω υλικό, εικόνες από τον δρόμο. Παιζώ με το αίσθημα του ευτελούς και του υψηλού. Αυτό που προκύπτει δεν είναι ούτε ευτελές ούτε υψηλό. Το πρώτο έχει μια ζεστασιά που δεν αρκεί, αλλά και το δεύτερο έχει ένα στόχο που επίσης δεν αρκεί».

Το κείμενο είναι οργανωμένο με αδιάκοπες μεταπτώσεις, όπου η δραματική αθυροστομία συνδυάζεται με τη λογιωσύνη. Είναι γραμμένο στο δεύτερο ενικό πρόσωπο ενός εσωτερικού μονολόγου αλλά και στο πρώτο πρόσωπο μιας δραματικής εξομολόγησης, που κάποτε δίνει τον λόγο στην πολυφωνία του θεατρικού διαλόγου. Κι έπειτα, τέλος. «Όλα επιστρέφουν στο βορειοανατολικό φως, γίνονται βορειοανατολικό φως».

e.marinou@efsyn.gr